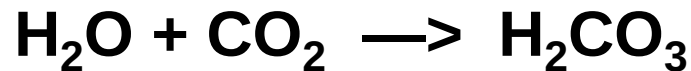

Krasové jevy

Krasové jevy

- při tvorbě krasových jevů působí **chemické zvětrávání**
- vznikají působením povrchové a podzemní vody ve snadno rozpustných horninách
(*vápence, dolomity, sádrovce, soli*)
- srážková voda s CO₂ —————> vytváří slabou kyselinu H₂CO₃, která rozpouští vápenec

- vysrážením roztoku vznikají krasové jevy

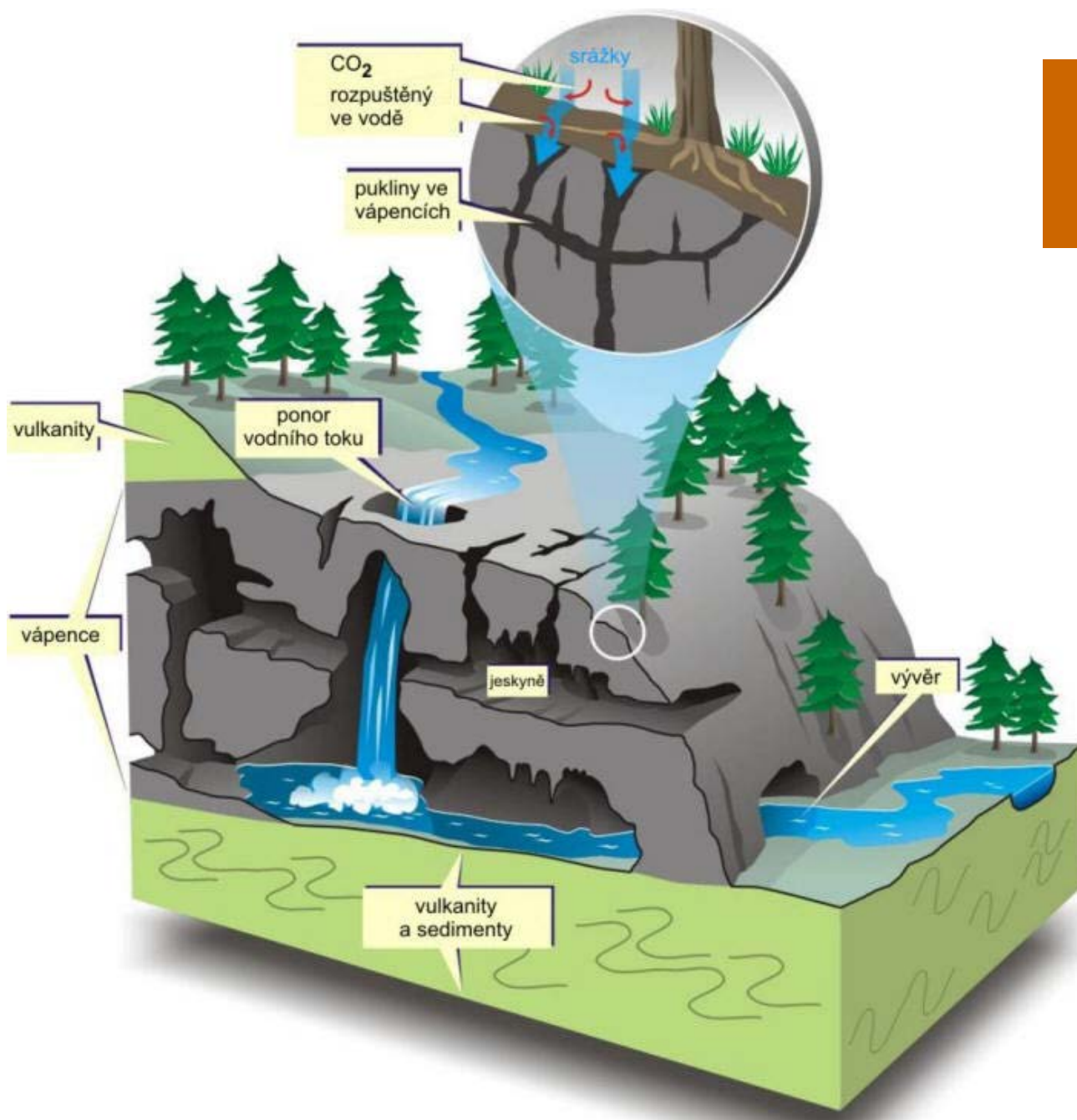
- pojem **kras** – název území mezi Itálií a Srbskem
- věda zabývající se studiem krasu – **krasologie**
- podmínky příznivé pro vznik krasu: chemická čistota vápence, velká mocnost vápencových souvrství

Krasové jevy jsou

- jeskyně
- závrty (nálevkovité deprese)
- škrapy (laločnaté, špičaté útvary)
- krápníková výzdoba: *stalagmit*
stalaktit
stalagnát
- jezírka
- říčky

Krasové jevy

Vznik krápníků

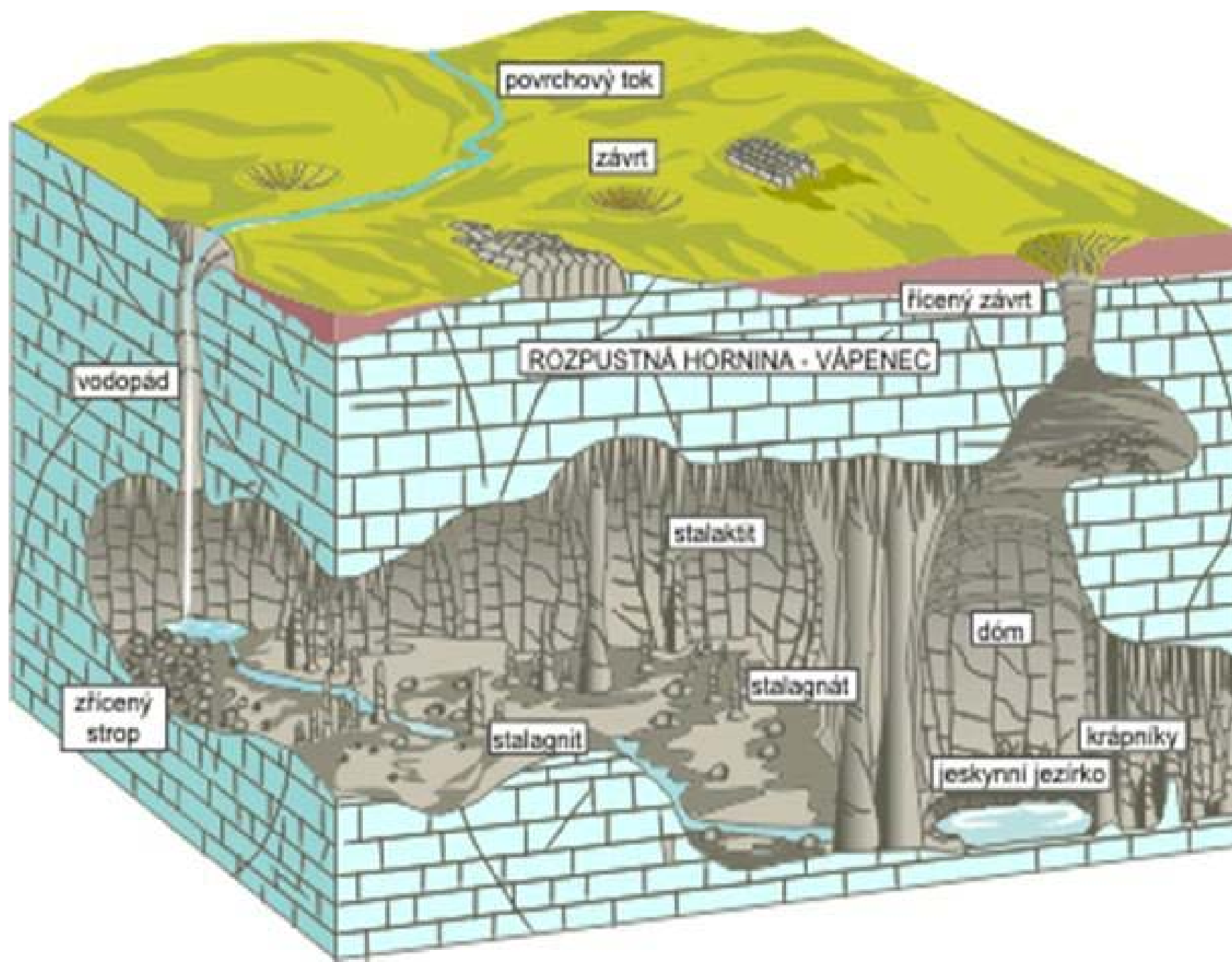
dešťová voda

voda s rozpuštěným CO_2

krápníky

Typy krasů dle horniny

VÁPENCOVÝ KRAS

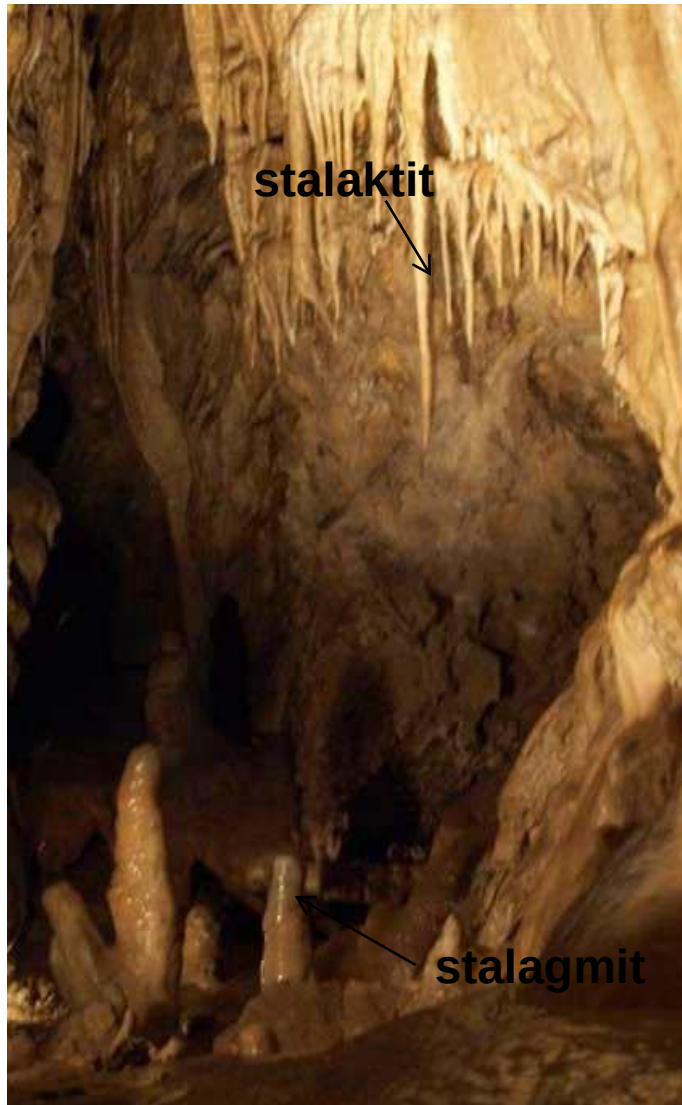
- vznik fyzikálním rozpouštěním VÁPENCE

LEDOVCOVÝ KRAS

- vznik vlivem ablace a působením teplejších srážkových i tekoucích tavných vod

SOLNÝ KRAS

- vznik rozpouštěním soli (v oblastech s vzdušnou vlhkostí 75%)

závrty

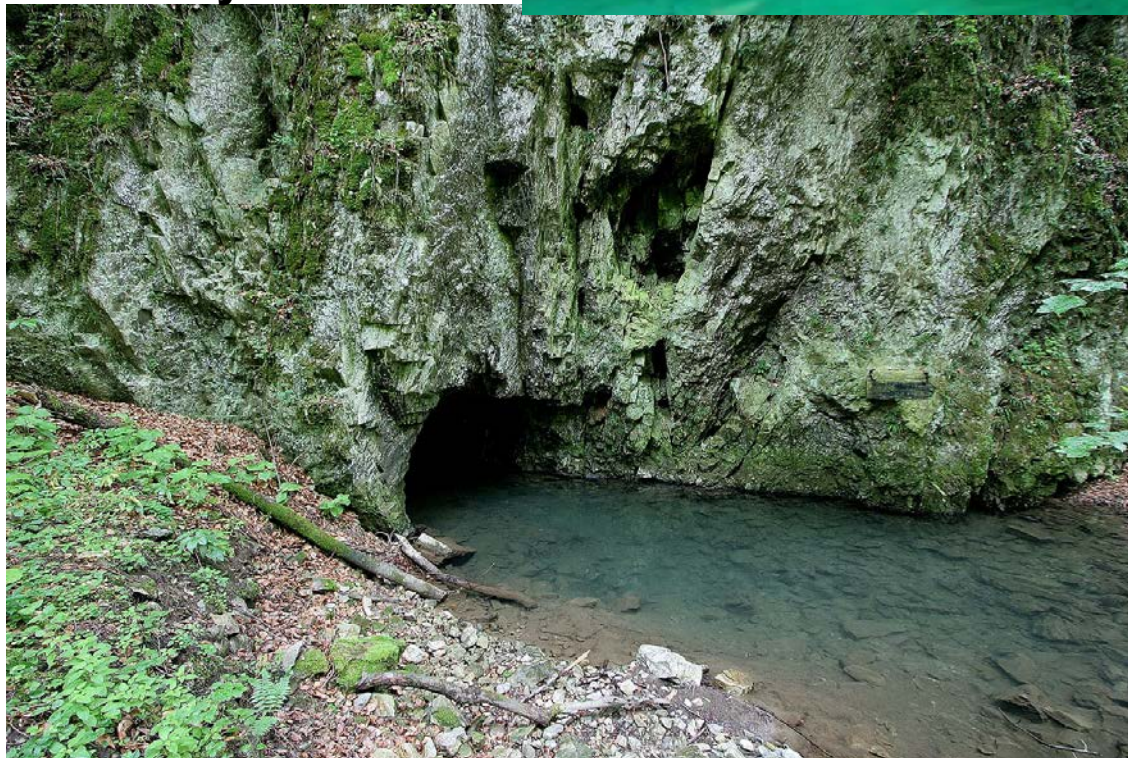
škrapy

jezírka

řičky

Život v jeskyních

- nejnehostinější místo pro život
- **troglobionti** – specializace na jeskynní život (redukce zraku, pigmentu..)
- živočichové: krabi, mločík studňový, ryba jeskyňka slepá, netopýři, jeskynní stonožky nebo ptáci
- rostliny: některé druhy mechů

Macarát jeskynní

Využití jeskyní

- **paleontologické naleziště** – doklady o životě na Zemi
- **archeologické naleziště** – první obydlí člověka
- **speleoterapie** – léčba astmatu
- **zdroj pitné vody** (např. Mexiko)

Zdroj: www.severnicechy.info

Zdroj: www.good-times.webshots.com

Kras v ČR

- převážně malé oblasti
- krasový reliéf charakteristický sítí jeskyní a propastí
- vytvořen na vápencích a vápnitých dolomitech v Českém masívu a vnějších Západních Karpatech
- krasové oblasti: **Český kras**, **Moravský kras** (Machocha 138,5 m), Hranický kras, území Javoříčské jeskyně, Bozkovské jeskyně nebo jeskyně Šipka

Zajímavosti

- **nejdelší jeskyně na světě** – Mamutí jeskyně v USA (délka 579 364 m)
- **nejhlubší jeskyně na světě** – Voronija v Západním Kavkazu (hloubka 2190 m)
- **největší jeskyně na světě** – Hang Son Doong ve Vietnamu (výška 200 m, šířka 150 m a délka více než 6,5 km)
- **největší jeskynní prostor na světě** – Sarawak Chamber v Malajsii ($700 \times 396 \times 70$ m)

Krasové jevy (zápis)

Vznik - chemickým zvětráváním

- působením vody ve snadno rozpustných horninách - ***vápence, sádrovce, soli*** →
rozpouštění → vysrážení roztoku

Typy krasu dle hornin

1. sádrovcový
 2. ledovcový
 3. solný
- **troglobionti** – živočichové se specializací na jeskynní život (redukce zraku, pigmentu..)
 - **krasologie** = věda zabývající se studiem krasu

Krasové útvary

- jeskyně
- propadliny, propasti
- jezírka, říčky
- závrtý, škrapy
- krápníky
 - stalagmit** – ze země
 - stalaktit** – ze stropu
 - stalagnát** - spojený